

NADNIEMIEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-13-6
Administracja 10-11-6
Prenumerata miesięczna zł. 4
z odnośnikiem i przesyłką poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 80

Rok I.

GRODNO

poniedziałek 20 paźd. 1924 r.

OGŁOSZENIA: za 1 wiersz m/m kółkiem 20 gr. Drobno za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięcznie 1/2 ogł. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino
LIRA

100 rocznicę śmierci

Wielka tragedia z życia żydowskiego

Nadprogram **Zakłócone szczęście małżeńskie**
farsa w 2 ch. aktach

Kino
EDEN

Motto:
Wszyscy, wszyscy mężczyźni są jednakowi, wszyscy są podli-

„GRZECH MATKI”

Dramat erotyczny w 8 aktach
W roli głównej **G. Gallone**
„Tragiczka o stu twarzach”

Z Muzeum w Grodnie

Na poddaszu kościoła w Siemiatyczach, pow. Bielskiego przez Kustosza Muzeum grodzieńskiego, p. J. Jodkowskiego, została odnaleziona chorągiew wojenna, z którą hufce zbrojne za Jana III brały udział w wyprawie wiedeńskiej. Według tradycji, chorągiew ta była przechowywana w rodzinie Ossolińskich, a w okresie walk o niepodległość (1831 lub 1863 r.)—w kościele siemiatyckim.

Odkrycie tej cennej i rzadkiej pamiątki zawiązać należy p. Henrykowi hr. Ciecierskiemu z Bacik, pow. Bielskiego, który w ciągu szeregu lat otaczał ją swoją opieką.

Kurja diecezjalna w Wilnie zezwoliła na przekazanie chorągwi do zbiorów Muzeum Państwowego w Grodnie, gdzie będzie prawdziwą ozdobą działu pamiątek wojskowych.

P. Jerzy Ursyn Niemcewicz z Ciecierówki, pow. grodzieńskiego, oddał na przechowanie do Muzeum pamiątki po poecie Niemcewiczu: zegarek londyńskiej roboty z końca XVIII w. i szablę „Augustówkę” (z monogramem A. R. czyli Augustus Rex na kłindze. Rękojęć i pochwa nowe).

Muzeum z przykrością stwierdza fakt, że antykwariusze warszawscy proponują do nabycia przedmioty zabytkowe, pochodzące z terenu działalności Muzeum (pomiędzy Niemnem a Bugiem, woj. białostockie). „Falszywy wstyd” posiadaczy zabytków zmusza do ominięcia Muzeum w Grodnie ażeby często za bezcen sprzedać je w Warszawie, skąd po wygórowanej cenie mają wracać do stron, z których zostały wywiezione. Tem postępowaniem niektórych jednostek wyrządza się krzywda przedewszystkiem nauce, ponieważ nie wszystkie zabytki krajowe trafiają do rąk powołanych lub też pozostają w kraju.

Sprawa rychłego zorganizowania działu przyrodniczego, jako też wogóle przeniesienia zbiorów Muzeum na Zamek, napotyka na nieprzewidywane trudności, ponieważ remont

przyszłego lokalu nie może być rozpoczęty zanim władze wojskowe nie doprowadzą do stanu możliwego do przekazania (co już miało być wykonane do dnia 12 września r. b.) Prace konserwatorskie mogą być rozpoczęte po objęciu lokalu i sporządzeniu odpowiedniego projektu robót. Nadmienić należy, że Państwowy zakład Architektury Polskiej w Warszawie (prof. O. Sosnowski) i arch. Bruno Zborowski chętnie podjęli się przeprowadzenia szczegółowych badań, pomiarów i sporządzenia projektu rekonstrukcji Zamku i urządzenia wnętrza. Odpowiednie kredyty na te prace już są uzyskane. Przyjmując zaś pod uwagę wysoce przychylnie stanowisko Dcy Okr. Korpusu № III, p. gen. L. Berbeckiego w tej sprawie, należy się spodziewać, że jednakże prace konserwatorskie na Zamku Starym zostaną w najbliższych dniach rozpoczęte.

„Tydzień Akademika”

Dnia 15 b. m. w Rektoracie Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się pod przewodnictwem p. Wojewody Sołtana posiedzenie kierowników tegorocznej akcji „Tygodnia Akademika”.

Na zebraniu uzgodniono metody pracy poszczególnych Komisji oraz ustalono charakter, jaki należy nadać całej akcji. — A więc — sposób zbiorów jaknajmniej uciążliwy dla społeczeństwa i liczący z powagą sprawą.

Do znanej ofiarności firm odwołano się o to, co dać im najłatwiej tj. fanty, z pominięciem zbiorów pieniężnych, oraz zwrócono się do nich o pośrednictwo w rozsprzedaży publiczności znaczków na raty. — W ten sposób każdy obywatel bez straty czasu i specjalnej fatygi będzie miał możliwość złożenia drobnej kwoty na bliski mu cel.

Firmy, które wezmą udział w akcji otrzymają mały plakat o-

kienny, który będzie służył dla kontroli i przeglądu, gdzie okazała pomoc „Tygodniowi Akademika”.

Pozatem akcja ma być oparta na zorganizowaniu wielkiej loterii, która daje istotnie liczne (co 5 los wygrywa) i duże (samochody, konie, inwentarz żywy, maszyny rolnicze, rowery, srebra itp.) szanse wygrania.

Fanty cenne przeważnie zakupuje Rada Naczelna z własnych funduszy, pozatem w całym kraju rozwija się silna akcja w kierunku ich zbierania u firm i w domach prywatnych.

Rozpoczęto już prace około budowy pawilonu wystawowego, w którym będą umieszczone fanty loteryjne by publiczność mogła podziwiać ich wartość i okazałą liczbę. „Tydzień Akademika” rozpoczyna ogromnym kapitałem, który zapewni powodzenie. — Są to liczne szeregi młodzieży, która wprowadziła przymus pracy powszechnej na rzecz umiłowanej idei. — A drugi kapitał to serca całego społeczeń-

stwa, związane z tym zastępem.

Na czele akcji ogólnokrajowej Komitetu „Tygodnia Akademika” stanęli: pp. Wojewoda Sołtan, przewodniczący, v. Minister Gustaw Simon, Woj. St. Moskalewski, Rektor Fr. Krzyształowicz, Antoni Wieniawski, Zygmunt Boniecki oraz Melchior Wańkowicz, kierownik Komisji Propagandy, Julian Henneberg, kierownik komisji zbiorów, Bogumił Bogaczewski, kierownik komisji loterii i Feliks Dąbrowski, kierownik komisji organizacji.

A na czele akcji lokalnej w Warszawie pp. Tadeusz Sulowski, przewodniczący, Beckowicz Zygmunt, Ks. Antoni Szlagowski, Kazimierz Nerenowicz-Szpilewska, Boniecki Zygmunt, oraz Jan Berent, przewodniczący komisji zbiorów, Prof. E. Jarra, przewodniczący komisji imprez dochodowych, Jan Miernier, przewodniczący komisji propagandy, Antoni Jabłoński, przewodniczący sekcji loterii.

Związek Strzelecki przedkłada Ministrowi Spr. Wojsk. postulaty w sprawach przysposobienia wojskowego

Minister Spraw Wojskowych p. gen. Sikorski, przyjął w dniu 7 b. m. delegację Zarządu Głównego Związku Strzeleckiego w osobach: D-ra K. Dłuskiego, Prezesa, Komendanta Głównego m. jra rez. K. Kierzkowskiego, Prezesa Okręgu Krakowskiego, prof. Wł. Sienki i Komendanta Okr. Kalisz. p. J. Wilczyńskiego.

W imieniu delegacji Dr. K. Dłuski serdecznie podziękował p. Ministrowi za nader żywcilne stanowisko M. S. Wojsk. w stosunku do Związku Strzeleckiego, który pierwszy zaczął w Polsce realizować ideę przysposobienia wojskowego. Postulaty Związku Strzeleckiego, przedstawione podczas audjencji dotyczyły ściśle określenia zasad współpracy Związku z Minister-

stwem Spraw Wojskowych i władzami wojskowymi na prowincji, następnie wniesienia pod obrady Sejmu projektu ustawy o przysposobieniu wojskowem, aby przy rychłym jej uchwaleniu dać stowarzyszeniom przysposobienia wojskowego trwałe podstawy do pracy wśród młodzieży i wreszcie sprawy broni i amunicji dla oddziałów Związku, które szczególnie na kręśach są upośledzone i lekceważone przez władze administracyjne.

P. Minister przyrzekł przychylnie rozpatrzyć przedłożone Mu życzenia Związku Strzeleckiego, podkreślając, że w obecnej chwili wszelkie konkretne zamierzenia Związku doznają z Jego strony i podległych mu organów jaknajwydatniejszego poparcia.

KRONIKA

Sprostowanie

które z przyjemnością czynimy.

W N. z dnia 12 b. m. zamieściliśmy za „N. Życiem“ notatkę p. t. „Niezrozumiały postęp“, w którym podany był fakt odmowy przez p. Malesza udzielenia stolika na kwotę L.O.P.P.

W tych dniach zjawiał się w naszej redakcji p. Malesza i oświadczył co następuje:

W dniu przeznaczonym na zbiorę L. O. P. P. weszły do cukierki dwie panie i bez żadnych wyjaśnień lub słów powitania, obowiązującego każdego przyzwoitego człowieka arbitralnym tonem odezwały się w te słowa: „Wyniesicie stolik na ulicę“.

Wobec podobnego tonu i treści żądania wygłoszonego w byłym urzędowym języku, p. Malesza słusznie odpowiedział, że nie jest lokajem aby wynosić stoliki i krzesła i jeżeli te panie potrzebują stolika, to mogą sobie same zabrać. Wobec powyższego panie te wyszły obrażone utrzymując, że p. M. powinien był wiedzieć, że jest kwesta i usłużyć, gdyż rozporządzenie co do tego, wydane zostało przez Starostwo.

Dalej p. Malesza oświadczył, że przez 3 lata, stale na każde zapotrzebowanie, służył różnym kwestarkom swymi meblami, które zawsze jaknajchętniej we dwóch ze swym współnikiem osobiście wynosili byli, o to jednak grzecznie proszeni przez kwestujące panie, które ich dobre chęci służenia celowi właściwie oceniali, nie traktując ich jak chłopców na posełki lub parobków.

Do opowiadania p. Maleszy, nie dodajemy żadnych komentarzy, gdyż takowe zdają się nam być zbędne.

O broń dla Oficerów rezerwy

Związek Strzelecki, w szeregach którego znajduje się sporo oficerów rezerwy, podjął obecnie w M. S. Wojsk. starania, aby sprawa posiadania broni krótkiej przez oficerów rezerwy była jasno określona w duchu zmienienia ewent. uproszczenia procedury otrzymywania zezwoleń na jej noszenie, oraz aby oficerowie rezerwy mieli możliwość łatwego nabywania amunicji po cenach, ustanowionych dla oficerów służby czynnej i odbywania ćwiczeń strzeleckich na strzelnicach wojskowych.

Uchwały Rady Wojennej, która w sprawie rozwoju sportu strzeleckiego powzięła szereg konkretnych wniosków, każą przypuszczać, że starania Związku Strzeleckiego, zbiegające się z intencjami najwyższych czynników wojskowych uwieńczone będą w krótkim czasie pomyslnym skutkiem.

Urząd Skarbowy podatków i opłat skarbowych w Grodnie

14 października 1924 roku.

Reskryptem Ministerstwa Skarbu z dnia 2. X. r. b. za Nr. 5944 dla płatników rolników, dotkniętych klęskami żywiołowymi (mały urodzaj) w roku 1924 w powiecie Grodzieńskim, zostały przyznane następujące ulgi w spłacie podatku majątkowego.

A) Właścicielom majątków ziemskich, z których zbiory w r. 1924 nie przekraczają 10 proc. zbiorów w roku 1923.

a) o obszarze do 300 h.—będzie odroczone zarówno I, jak i II połowa, II raty podatku majątkowego do 1 października 1925 roku.

b) o obszarze ponad 300 ha — będzie odroczone I i II połowa II

raty podatku majątkowego do 1-go marca 1925 roku, jednakże pod warunkiem, że płatnicy wykażą się zaświadczeniem Okręgowego Urzędu Ziemskiego o zgłoszeniu gruntów do parcelacji na pokrycie podatku majątkowego.

B) Właścicielom majątków ziemskich, których zbiory wynoszą w r. 1924 od 40 do 60 proc. zbiorów w r. 1923, będą przyznawane ulgi na zasadach wyszczególnionych wyżej pod a) i b), jednak tylko w spłacie II połowy II raty podatku majątkowego, pierwsza natomiast połowa II raty odroczonego takim płatnikom nie będzie.

Wspomniane wyżej odroczenia będą przyznawane wyłącznie płatnikom-rolnikom, którzy wyrównają wszelkie zaległości z tytułu II zaliczki i I raty podatku majątkowego, oraz główne źródło dochodu których stanowi majątek ziemski, dotknięty nieurodzajem:

Ulgi powyższe będą udzielane w trybie następującym:

1) właścicielom gospodarstw rolnych o obszarze do 43 ha — na wniosek zwierzchności gminnych przez władze podatkowe i instancji (Urzędy Skarbowe podatkowe),

2) innym właścicielom gospodarstw rolnych na indywidualne prośby przez specjalne Komisje w tym celu powołane przy władzach podatkowych i instancji (Urzędy Skarbowe podatkowe).

Wnioski Zarządów gminnych w przedmiocie przyznania ulg, jak również indywidualne prośby płatników winny być złożone do Urzędów Skarbowych przed dniem 1-go listopada 1924 roku.

Zarządzenia powyższe nie dotyczą płatników:

1) do których ma zastosowanie ustawa z dnia 18. VII.—1924 r. o sposobie zapłacenia podatku majątkowego przez płatników, posiadających majątki ziemskie, związane z ograniczeniami własności w drodze sprzedaży tych majątków (D. U. R. P. № 73 poz. 714),

2) do których stosuje się rozp. Minist. Skarbu z dnia 20. VI.—1924 r. (D. U. R. P. № 57 poz. 581), t. j. którzy złożyli zaświadczenia instytucji kredytowych o wniesieniu podań o udzielenie pożyczki listami zastawnymi,

3) do których stosuje się rozp. Minist. Skarbu z dn. 16. VII.—1924 r. (D. U. R. P. № 64 poz. 634), t. j. którym została udzielona od Banku Rolnego pożyczka na zapłacenie podatku majątkowego, względnie Bank przyjął na siebie spłaty tegoż podatku,

4) co do których Ministerstwo Skarbu wydało w indywidualnych wypadkach specjalne zarządzenia.

Ł u b a
Naczelnik Urzędu.

Ogłoszenia

Poszukiwane mieszkanie

4-6 pokojowe, wygodne, okolice Napjemońskiej lub 3-go Maja. Wysoki czynsz lub odstępne. Kotołańska 11-11 od 3 do 5. 2-2.

Garnitur żakietowy na wysoki wzrost prawie nowy tanio do sprzedania. Wiadomość w Redakcji.

Rutynowana nauczycielka udziela lekcji angielskiego (leowja i konwersacja) Plac Batorskiego 5 m. 4.

Kino „Lira“ Anons!

Największy film świata:

Bitwa pod Cuszymą

(Markiza Jorisaka)

w tych dniach

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. październik.

FABRYKA KART DO GRY

A. LAPIN I S-ka

GRODNO, Jagiellońska 46. Tel. 15.

Podaje do wiadomości Szanownej Publiczności, że w celu umożliwienia ludności miejscowej skorzystania z okazji istnienia w Grodnie Fabryki Kart do Gry otwarty został z dn. 10 września

FABRYCZNY SKŁAD KONSYGNACYJNY

w GRODNIĘ przy ul. Dominikańskiej № 29, mag. WYSOKIERA, gdzie sprzedawane będą KARTY do GRY po hurtowych cenach fabrycznych.

Również przyjmują się obstalunki, PO CENACH DOSTĘPNYCH, na wszelkiego rodzaju roboty, wchodzące w zakres DRUKARSTWA

Rozkład pociągów na st. Grodno.

ważny od 1 czerwca 1924 r.

Trasa	Nr	prz.	prz.	prz.	prz.	prz.	prz.
Grodno — Wołkowysk	№ 253/254	prz.	13.08	odejście	16.36		
Zemgale — Warsz. Gł.	„ 702 pos.	„	1.09	„	1.17		
Wilno — Warsz. Wil.	„ 712	„	4.30	„	4.45		
Warsz. Gł. — Zemgale	„ 701	„	4.33	„	4.43		
Warsz. Wil. — Suwałki	„ 731/734	„	6.02	„	6.37		
Warsz. Wil. — Wilno	„ 711	„	7.05	„	7.20		
Warsz. Wil. — Zemgale	„ 713	„	14.51	„	15.01		
Zemgale — Warsz. Wil.	„ 714	„	15.02	„	15.12		
Suwałki — Warsz. Wil.	„ 732/734	„	23.13	„	23.48		
Grodno — Jezioro	„	„	—	„	6.30		
Jezioro — Grodno	„	„	17.15	„	—		

Nowa taksa dorożkarska

w dzień w nocy

- 1) Za jazdę ze st. kolejowej Grodno do śródmieścia i odwrotnie zł. 1 gr. 10 Zł. 1 gr. 90
- 2) Za kurs w mieście „ 0 „ 75 „ 1 „ 10
- 3) Za godzinę jazdy z przerwami „ 3 „ 75 „ 6 „ —
- 4) Za jazdę na krańce miasta t. j. na Pohulanę, Rzeźnię, Nową Kolonję, przedmieście i Wiackie koszary „ 1 „ 10 „ 1 „ 90

UWAGA: Taksa rozumie się przy ilościach od 1—3 osób z bagażem do 20 kg. Przy większych ilościach osób i bagażu—według umowy

Od Administracji

Uwzględniając potrzeby Sz. Nauczycielstwa w naszym wydawnictwie i doceniając konieczność łączności ze szkołą, zniżamy dla szanownych abonentów ze sfer nauczycielskich—cenę prenumeraty miesięcznej do 4 zł. zarówno na prowincji, jak i w mieście. Kwartalnie zaś 10 zł.

Two ubezpieczeń „PIAST“
Oddział w Grodnie pl. Batorskiego 2 tel. 18 i 62. Wszelkie ubezpieczenia—od ognia, kradzieży, transportów życia, szyb, koni.

Do zakładu fryzjerskiego „FELIX“ po 2-u miesięcznym urlopie już powróciła manicurzystka p. Oł'a. 3-8

Czytajcie Nadnieński Kurjer Polski

Dzierżawa majątek poszukiwane się w Grodzieńszczyźnie od 120—200 ha. Informacje pisemne z wyszczególnieniem warunków lub osobiste oferty zgłaszać do T-wa Parcelacyjno-Pomiarowego Osadnik Kresowy Jagiellońska Nr. 34.